

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

1 Σ

2 Λ

3 Λ

4 Σ

5 Σ

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Το συμπέρασμα που διατυπώνεται στην τελευταία παράγραφο του Κειμένου 1 είναι ότι η λειτουργία των ΜΜΕ είναι σημαντική στις μέρες μας και για αυτό πρέπει οι κυβερνήσεις ανά τον κόσμο να περιφρουρούν την ελευθερία του Τύπου.

Το παραπάνω συμπέρασμα απορρέει με λογική σχέση από τα προηγούμενα νοήματα του Κειμένου 1, καθώς γίνεται λόγος για τη διάδοση της πληροφόρησης στις μέρες μας (1^η παράγραφος), για την ισχυρή επιρροή τους και τον σημαντικό τους ρόλο (όπως επιβεβαιώνει η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, 2^η παράγραφος), στην ανάγκη διαφύλαξης του βασικού δικαιώματος της ελεύθερης έκφρασης, καθώς πολλοί λειτουργοί του Τύπου έχουν χάσει τη ζωή τους, έχουν τραυματιστεί ή φυλακιστεί, επειδή το υπηρέτησαν με πίστη (3^η παράγραφος).

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Ο πίνακας συμπληρωμένος με συνώνυμα, αντώνυμα και παράγωγα:

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β	ΣΤΗΛΗ Γ
---------	---------	---------

(συνώνυμα)	(αντώνυμα)	(παράγωγα ενδεικτικά)
προσπελάσιμη, προσιτή	απλή, μονοδιάστατη	διανομέας
ανάπτυξη	τήρηση	συμπεριφορικός
εξάπλωση, διασπορά	οπισθοδρομούν	ψηφοφόρος
ανώτατης, σπουδαιότατης	να διαψεύσουν	υποστηρικτικός
απρόσκοπτα	αγνώμονες	λειτουργικός

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Το κάθε μέλος του ζευγαριού που συζητά στο Κείμενο 2 τηρεί διαφορετική στάση απέναντι στις πληροφορίες που αντλούν από την επιστολή του φίλου τους για τους περιορισμούς και τις διώξεις, τις οποίες επιβάλλει το ναζιστικό καθεστώς στους Εβραίους. Συγκεκριμένα, ο σύζυγος:

- επισημαίνει ότι οι καταστροφές και οι λεηλασίες των εβραϊκών περιουσιών και η στέρηση των ανθρώπινων δικαιωμάτων από τους Εβραίους πολίτες ήταν κάτι προσχεδιασμένο και οργανωμένο στην εντέλεια (*«Ήταν οργανωμένο ... κατά των Εβραίων»*: ακριβής απόδοση των πληροφοριών / *«απαγόρευση ιδιοκτησίας ... συμπυκνωμένου γάλακτος»*: το εκτενέστατο ασύνδετο σχήμα αποτελεί κειμενικό δείκτη που τονίζει την παράνοια του ναζιστικού καθεστώτος και τον παραλογισμό των διώξεων που αυτό εξαπολύει) ·
- τονίζει ότι η σημασία των γεγονότων δεν έχει γίνει πλήρως αντιληπτή στην τότε χρονική και ιστορική συγκυρία (*«δεν το έχουμε καταλάβει ακόμα»*: προσοχή στη χρήση του α' πληθ. προσώπου, το οποίο περιλαμβάνει τους πάντες, από τους δύο λογοτεχνικούς ήρωες που συνομιλούν στο απόσπασμα μέχρι όλους τους ανθρώπους, τις πολιτικές και στρατιωτικές ηγεσίες της εποχής κ.λπ.) ·
- τέλος, με πικρία και σαρκασμό προφητεύει ότι θα γίνουν εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και ότι οι άνθρωποι θα αναγκαστούν να συνειδητοποιήσουν ό,τι μέχρι εκείνη τη στιγμή θεωρούσαν απαράδεκτο και αδιανόητο (*«Μίτσα, θα γίνουν πράγματα ... να χωρέσει»*: προσοχή στη χρήση του μέλλοντα που ενσωματώνει με επιδεξιότητα τα ιστορικά δεδομένα στη λογοτεχνική αφήγηση, προσοχή επίσης στη

χρήση της αναλογίας: «*καίνε τα βιβλία – θα κάψουν τους ανθρώπους*» και της αντίθεσης: «*το αδιανόητο – ό,τι μπορεί ο νους να αναγκαστεί να χωρέσει*»).

Από την άλλη μεριά η σύζυγος:

- δυσπιστεί απέναντι στις πληροφορίες και στις εκτιμήσεις του άντρα της. Ως βιβλιόφιλη, διαβάζει Τ. Μαν και, με αλλεπάλληλα ερωτήματα («*Μα δηλαδή τι;..... αριστουργήματα;*»), δείχνει ότι δεν μπορεί να πιστέψει ότι ένας λαός με λογοτεχνική παράδοση και υψηλή καλλιέργεια, όπως ο γερμανικός, μπορεί να φτάσει να διαπράξει τέτοια εγκλήματα. Με αυτή την έννοια, η σύζυγος ενσαρκώνει τη στάση πολλών ανθρώπων εκείνης της εποχής που δεν μπορούσαν να αποδεχτούν ότι θα κυριαρχήσει η φρίκη στον «πολιτισμένο» 20ό αιώνα.

Ωστόσο, η ροή της ιστορίας έχει στραφεί ανεπιστρεπτί προς τα δεινά, όπως τονίζει και ο σύζυγος με την εύστοχη μετωνυμία: «*Το Μαγικό Βουνό μετακόμισε.*» Από το σημείο αυτό και εξής, οι μαθητές / οι μαθήτριες μπορούν να γράψουν ό,τι τους έκανε ιδιαίτερη εντύπωση, με βάση τον παραστατικό τους κύκλο και τα βιώματά τους.